

Лабораторна робота №2.

Мета: засвоїти основні відомості про роботу з алгоритмом метод головних компонент(PCA) та дерева рішень.

Теоретичні відомості

Опис алгоритму дерева рішень

Дерево рішень (Decision tree) — це непараметричний контрольований алгоритм навчання, який можна застосовувати для опрацювання як дискретних, так і безперервних даних. Він має ієрархічну структуру дерева, яка складається з кореневого вузла, гілок, внутрішніх вузлів і листових вузлів. Основне завдання алгоритму, це розподілити набір даних на підмножини на основі найважливішого атрибута у цих даних.

Основні сфери застосування DT:

- Класифікація даних
- Регресивний аналіз даних

Покроковий опис алгоритму обрахунку DT.

1. Підготуйте дані. Для усіх значень знайдіть значення $Gini(D)$

$$Gini(D) = 1 - \sum (p_i)^2$$

2. Знайти $Gini_k(D)$ для кожного атрибута k

$$Gini_k(D) = \sum (D_i / D) * Gini(D_i)$$

3. Розбити за мінімальними значеннями індексу $Gini$. Тобто елемент з найменшим значення $Gini$, буде коренем нашого дерева, а всі подальші гілки і листки додаватимуться за зростанням значення індексу $Gini$.

Опис методу головних компонент. Застосування.

Метод головних компонент (PCA) — метод аналізу в статистиці, який використовує ортогональне перетворення множини спостережень з можливо пов'язаними змінними (сутностями, кожна з яких набуває різних числових значень) у множину змінних без лінійної кореляції, які називаються **головними компонентами**.

Загалом

Основні сфери застосування PCA:

- Візуалізація даних
- Стиснення даних
- Зменшення шуму
- Анонімізація даних

Покроковий опис алгоритму обрахунку PCA.

1. Підготуйте дані. При потребі розділіть на залежні і незалежні змінні (Y і X). Нехай X дані мають розмірність $d \times n$, де d - кількість ознак, а n - кількість рядків даних.
2. Відцентрувати дані. Порахуйте вектор середніх ознак який матиме розмірність d і міститиме середні значення усіх ознак. Відніміть цей вектор від кожного рядка даних.

3. Якщо у вас є залежні ознаки(Y):
  - a. Обрахуйте вектор стандартного відхилення усіх ваших ознак
  - b. Розділіть кожну одиницю даних на цей вектор.
  - c. Цю відцентровану і нормалізовану матрицю назовемо Z .
4. Обрахуйте матрицю коваріації $Z^T Z / (n-1)$
5. Обрахуйте власні значення і власні вектори отриманої матриці
6. Посортуйте значення та вектори згідно спадання значень. Відсортовану матрицю векторів назовемо P^* .
7. Обрахуйте нові ознаки. $Z^* = Z P^*$.

Завдання

1. Частина 1. Підготовка даних
  - a. Завантажити дані згідно варіанту.
  - b. Розділити на тренувальну, валідаційну та тестові вибірки в пропорції 70/15/15
  - c. Обробити NaN значення - або видаленням, або заповненням середнім, або якимось іншим чином. Обраний варіант обґрунтувати.
  - d. Нормалізувати дані - для тренувальних даних обрахувати значення mean(середнього) та standard deviation(стандартного відхилення) для кожної з ознак і перетворити дані віднявши обраховане середнє та поділивши на стандартне відхилення. Зауважте, що на відміну від Z-score тут немає модуля.
  - e. Нормалізувати валідаційні та тестові дані на основі обрахованих mean та std для тренувальних даних
2. Частина 2. Побудова дерева рішень
  - a. Побудувати 3 різні дерева рішень(Decision tree) з різною глибиною на основі даних згідно варіанту.
  - b. Візуалізувати отримані дерева рішень. Порівняти точність отриманих дерев рішень на валідаційній та тренувальній вибірках.
3. Частина 3. Зашумлення.
  - a. Додати до тренувальних даних шум. Зробити це додаючи випадкове(uniform(рівномірний) розподіл в межах $[-0.1, 0.1]$) зміщення до кожного елементу тренувальної вибірки датасету по кожній з ознак.
  - b. Побудувати 3 різні дерева рішень(Decision tree) з різною глибиною на основі даних згідно варіанту.
  - c. Візуалізувати отримані дерева рішень. Порівняти точність отриманих дерев рішень на валідаційній та тренувальній вибірках.
4. Частина 4. Знешумлення
  - a. Обрахувати на оригінальній тренувальній вибірці PCA. Візуалізувати отримані компоненти.
  - b. Обрахувати на зашумленій тренувальній вибірці PCA. Візуалізувати отримані компоненти.

- c. Реконструювати дані використовуючи PCA обрахований на зашумлених даних для знешумлення. Для цього використати ознаки що пояснюють 95% variance.
  - d. Візуалізувати оригінальні, зашумлені і знешумлені дані
- 5. Частина 5
  - a. Побудувати на основі зашумлених і знешумлених даних тренувальної вибірки дерева рішень. Порівняти їхню точність на валідаційній та тренувальних вибірках.
  - b. Візуалізувати отримані дерева рішень

Варіанти. Варіант обираєте згідно таблиці і номер в документі розподілу на підгрупи.

Крім цього можна замість варіанту з таблиці обрати індивідуальний датасет. Список ресурсів де можна обрати індивідуальний варіант(узгодити з викладачем)

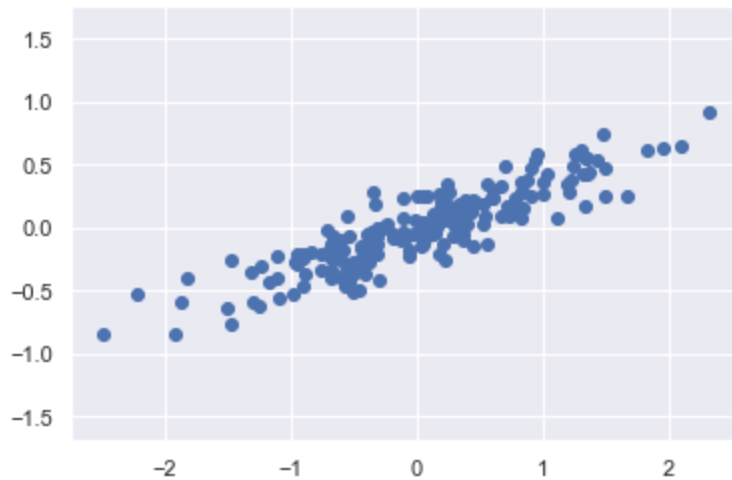
<https://data.gov.ua/>

<https://www.kaggle.com/datasets>

Варіант #	Датасет	Назва колонки яку потрібно передбачити
1	diabetes	'Diabetes_012'
2	bankruptcy	'Bankrupt'
3	planets	'mass',
4	tips	'tip'
5	diamonds	'clarity',
6	exercise	'pulse'
7	titanic	'survived',
8	iris	'species'

Приклад реалізації:

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns; sns.set()
rng = np.random.RandomState(1)
X = np.dot(rng.rand(2, 2), rng.randn(2, 200)).T
plt.scatter(X[:, 0], X[:, 1])
plt.axis('equal');
```


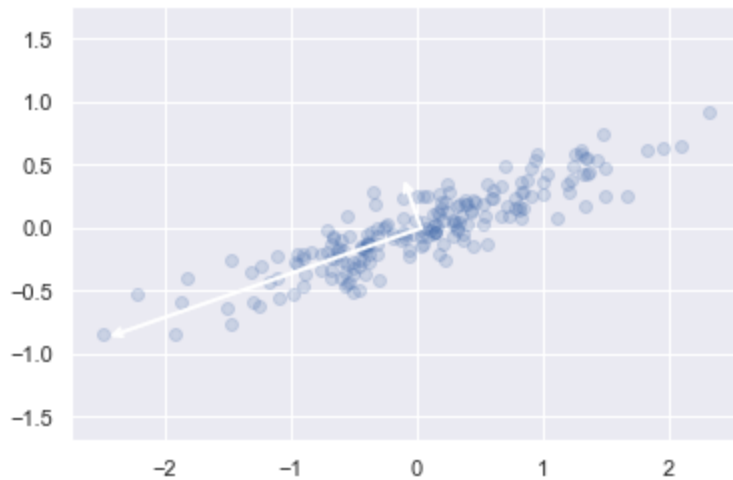
```
from sklearn.decomposition import PCA
pca = PCA(n_components=2)
pca.fit(X)
print(pca.components_)
```

```
[[ -0.94446029 -0.32862557]
 [ -0.32862557  0.94446029]]
```

```
print(pca.explained_variance_)
[0.7625315 0.0184779]
```

```
def draw_vector(v0, v1, ax=None):
    ax = ax or plt.gca()
    arrowprops=dict(arrowstyle='->',
                    linewidth=2,
                    shrinkA=0, shrinkB=0)
    ax.annotate('', v1, v0, arrowprops=arrowprops)

# plot data
plt.scatter(X[:, 0], X[:, 1], alpha=0.2)
for length, vector in zip(pca.explained_variance_, pca.components_):
    v = vector * 3 * np.sqrt(length)
    draw_vector(pca.mean_, pca.mean_ + v)
plt.axis('equal');
```


Приклад реалізації знешумлення:

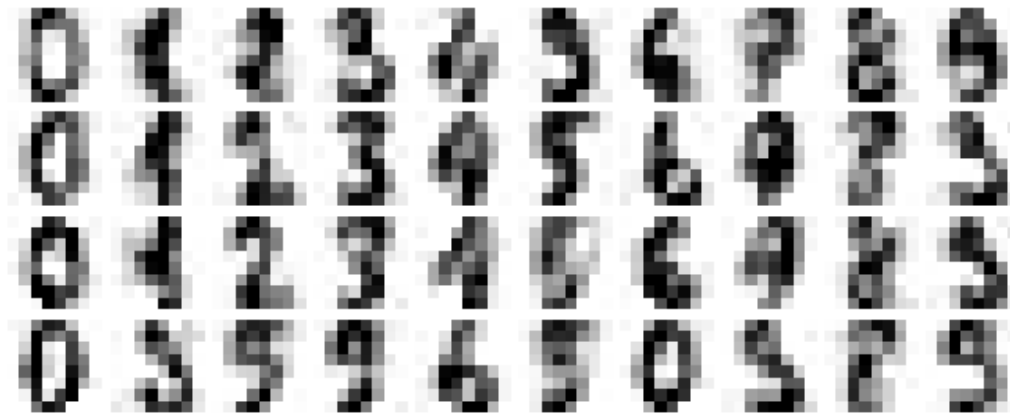
```
def plot_digits(data):
    fig, axes = plt.subplots(4, 10, figsize=(10, 4),
                             subplot_kw={'xticks':[], 'yticks':[]},
                             gridspec_kw=dict(hspace=0.1, wspace=0.1))
    for i, ax in enumerate(axes.flat):
        ax.imshow(data[i].reshape(8, 8),
                  cmap='binary', interpolation='nearest',
                  clim=(0, 16))
plot_digits(digits.data)
```



```
np.random.seed(42)
noisy = np.random.normal(digits.data, 4)
plot_digits(noisy)
```



```
pca = PCA(0.50).fit(noisy)
components = pca.transform(noisy)
filtered = pca.inverse_transform(components)
plot_digits(filtered)
```


Питання для самоконтролю:

- Що таке дерева прийняття рішень?
- Яким чином відбувається розбиття на піддерева/листки в деревах прийняття рішень?
- Що таке Ентропія та Information gain? Яку роль вони грають в деревах прийняття рішень?
- Що таке PCA?
- Які особливості нових ознак що генерує PCA?
- Завдяки чому PCA можна використовувати для знешумлення даних?
- Поясніть чому на вашу думку ви отримали кращі/гірші результати на зашумлених та знешумлених даних